

PRÓBA KANDYDACKA

Stara się zasłużyć na miano harcerki/harcerza. Chce poznać harcerstwo i dostosować się do jego wymagań, określonych w Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim. Chce przebywać w zastępie i drużynie.

PROPONOWANE WYMAGANIA PRÓBY

1. Zna i rozumie treść Przyrzeczenia Harcerskiego.
2. Zna i rozumie Prawo Harcerskie.
3. Zna i rozumie symbolikę krzyża harcerskiego i lilijki. Potrafi wyjaśnić, do czego zobowiązuje harcerskie pozdrowienie „Czuwaj”.
4. Zna Hymn Harcerski i umie go zaśpiewać.
5. Kompletuje swój mundur harcerski.
6. Systematycznie uczestniczy w zbiórkach zastępu i drużyny.
8. Zna nazwę drużyny, imię i nazwisko zastępowej /-ego i drużynowej /-ego i wie, jak się z nimi skontaktować.

Szczegóły i forma przeprowadzenia próby do ustalenia w środowisku. Zalecany czas trwania próby: 3 miesiące.

PODSTAWOWE WYMAGANIA NA STOPNIE HARCERSKIE
(środowisko może je rozszerzyć - dostosować do własnego stylu pracy)

OCHOTNICZKA

stopień przeznaczony dla dziewcząt w wieku 10-13 lat
oznaczenie- Krzyż Harcerski bez nabić

Chce być harcerką. Chętnie uczestniczy w życiu drużyny. Stara się wykazać samodzielnością i zaradnością. Poznaje życie w grupie i zasady harcerskiego zachowania.

Wiedza ogólna.

1. Zna godło, barwy i hymn narodowy, wie, kto stoi na czele państwa.
2. Zna symbolikę lilijki i Krzyża Harcerskiego i skautowej koniczyny.
3. Wie, kto i kiedy założył skauting oraz kto tworzył harcerstwo na ziemiach polskich. Zna rodowód skautingu żeńskiego.
4. Pozna historię i tradycje swojej drużyny oraz jej obrzędy i pieśni z nimi związane, zna jej bohatera.

Życie rodzinne

1. Pomaga w domu.
2. Uczestniczy w przygotowaniu uroczystości rodzinnych.

Życie społeczne, kultura

1. Czyta i gromadzi swoje ulubione książki, korzysta z biblioteki.
2. Brała udział w przygotowaniu imprezy organizowanej przez zastęp lub drużynę.

Praca nad sobą.

1. Potrafi zachować się w różnych sytuacjach.
2. Dbą o zdrowie i higienę, codziennie gimnastykuje się.
3. Dbą o porządek wokół siebie
4. Stara się uczyć języka obcego w sposób dla niej dostępny.

Zaradność życiowa.

1. Rozwija swoją spostrzegawczość.
2. Umie przygotować siebie i swój ekwipunek do marszu.
3. Potrafi poruszać się po swojej miejscowości.
4. Potrafi przekazać informację, wezwać pomoc, wykonać samodzielnie proste zadanie.
5. Umiejętnie gospodaruje własnym kieszonkowym.
6. Posiada wymagany w środowisku kompletny zestaw umundurowania.

Techniki harcerskie

1. Udzieli pierwszej pomocy w najprostszych przypadkach.
2. Potrafi wskazać kierunek północny.
3. Dotrze do określonego miejsca po znakach patrolowych.
4. Umie nawiązać łączność w terenie.
5. Umie zastosować kilka węzłów.
6. Umie rozpalić ogień.
7. Poznała zasady musztry harcerskiej. Potrafi wskazać różnice pomiędzy żeńskimi, a męskimi elementami musztry.
8. Zdobędzie co najmniej 3 sprawności *.

Ekologia - człowiek i przyroda

1. Umie zachować się w lesie.
2. Wykona jakąś pracę na rzecz przyrody.
3. Opiekuje się rośliną lub zwierzęciem.

MŁODZIK

stopień przeznaczony dla chłopców w wieku 10-13 lat
oznaczenie- Krzyż Harcerski bez nabić

Chce być harcerzem. Chętnie uczestniczy w życiu drużyny. Stara się wykazać samodzielnością i zaradnością. Poznaje życie w grupie i zasady harcerskiego zachowania.

Praca nad sobą

1. Stara się postępować zgodnie z Prawem Harcerskim.
2. W każdym widzi bliźniego. Dostrzega potrzeby bliźnich, wyraża to przez spełnianie dobrych uczynków.
3. Ma swoją ulubioną książkę. Korzysta z biblioteki.
4. Ma swoje hobby, zaprezentuje je w zastępie, drużynie.

Życie rodzinne

1. Ma stały obowiązek domowy i wywiązuje się z niego.
2. Zna daty świąt rodzinnych (imieniny, urodziny, rocznice) i pamięta o nich.
3. Dzieli się z rodzicami swoimi radościami i niepowodzeniami.

Zaradność życiowa

1. Skompletuje wymagany w środowisku pełny zestaw umundurowania.
2. Zaoszczędzi niedużą sumę pieniędzy i wyda ją na zaplanowany wcześniej cel.
3. Zna okolice swego domu i szkoły. Wie, gdzie jest przychodnia lekarska, apteka, poczta, posterunek policji, dworzec autobusowy i dworzec kolejowy. Potrafi wskazać drogę do tych miejsc.
4. Dbą o swój wygląd i czystość, utrzymuje porządek wokół siebie. Przyszyje guzik, plaketkę do munduru, wyszyje znak sprawności.
5. Systematycznie uczestniczy w zajęciach ruchowych (np. gimnastyka, gra w piłkę, jazda na rowerze).
6. Dbą o higienę osobistą i zapobiega przeziębieniom, odpowiednio się ubierając.

Wiedza harcerska

1. Wie, kiedy powstał skauting, kto był jego twórcą oraz kto tworzył harcerstwo na ziemiach polskich. Wiem, czym wślawiły się Szare Szeregi.
2. Wie, kto jest bohaterem drużyny (szczepu).
3. Potrafi zachować się w kręgu i podczas ogniska. Zna zwyczaje i obrzędy swojego zastępu i drużyny.
4. Wie, jak oznacza się na mundurze pełnione funkcje.
5. Zna podstawy musztry harcerskiej. Stanie w postawie zasadniczej i swobodnej, wykona zwroty. Ustawi się na zbiórce, zachowa się w szyku i zamelduje się. Odpowiednio zachowa się podczas hymnu i wobec sztandaru.
6. Założy notatnik i śpiewniczek harcerski – korzysta z nich.

Techniki harcerskie

1. Umie zaradzić w przypadku skaleczenia, otarcia nogi, zachłyśnięcia, niewielkiego oparzenia i stłuczenia, krwotoku z nosa, użądlenia przez pszczołę lub osę. Odpowiednio wykorzystuje dostępne środki opatrunkowe. Zna prawidłową temperaturę człowieka i potrafi ją zmierzyć. Zna numery telefonów pogotowia ratunkowego, policji, straży pożarnej oraz ogólnopolski numer alarmowy. Wie, jak wezwać pomoc w nagłym wypadku.
2. Weźmie udział w grze terenowej. Wyznaczy strony świata za pomocą słońca, przedmiotów terenowych i busoli. Dotrze do wyznaczonego miejsca po znakach patrolowych.
3. Weźmie udział w wycieczce, przygotuje swój ekwipunek wycieczkowy - odpowiedni do warunków atmosferycznych i terenowych. Potrafi bezpiecznie poruszać się po drodze (samodzielnie i w grupie).
4. Rozstawi namiot turystyczny, ułoży i rozpali bezpiecznie ognisko. Zna 5 węzłów i ich zastosowanie.
5. Z zastępem lub drużyną weźmie udział w wycieczce do lasu. Wie jak się tam zachować. Rozpozna po sylwetce i liściach 5 drzew.
6. Zna co najmniej dwa sposoby szyfrowania wiadomości.
7. Zdobędzie 3 sprawności *.

Postawa obywatelska

1. Zna godło, hymn i barwy narodowe. Zna ich historię i znaczenie.
2. Odszuka na mapie Polski odwiedzone przez siebie miejsca.
3. Wyrobił w sobie pozytywne domowe nawyki ekologiczne.

TROPICIELKA

stopień przeznaczony dla dziewcząt w wieku 12-16 lat
oznaczenie srebrna lilijka na Krzyżu Harcerskim lub mieszcząca się w obrysie wieńców biała podkładka pod Krzyżem Harcerskim (jednolicie w środowisku)

Wiedza ogólna.

1. Poszukuje informacji o swojej miejscowości i regionie zamieszkania.
2. Zna ważniejsze fakty z historii harcerstwa, poszerza wiedzę o współczesnym harcerstwie, zna inne działające w Polsce organizacje harcerskie.
3. Poznała stopnie harcerskie i instruktorskie oraz funkcje organizacyjne w ZWHP. Wie w jaki sposób są oznaczane na mundurze.
4. Poznaje życie i działalność sławnych Polek.

Życie rodzinne

1. Wywiązuje się z powierzonych jej obowiązków domowych.
2. Interesuje się historią swojej rodziny.
3. Przygotowała prosty posiłek dla rodziny.

Życie społeczne, kultura

1. Ma ulubionych bohaterów literackich.
2. Czyta czasopisma o swoich zainteresowaniach.
3. Uczestniczy w imprezach kulturalnych.
4. Przygotowała spotkanie towarzyskie w gronie rówieśników.

Praca nad sobą

1. Dbą o higienę swego ciała, podnosi swoją sprawność fizyczną.
2. Zna swój cykl biologiczny.
3. Potrafi ubrać się stosownie do okazji.
4. Stara się spędzać czas według ułożonego przez siebie planu, realizuje swoje zainteresowania, zdobyła kartę rowerową.
5. Doskonali znajomość języka obcego.

Zaradność życiowa

1. Według swego projektu urządziła pokój lub własny kąpiel.
2. Potrafi gospodarować powierzonymi środkami (np. na wycieczce, biwaku, obozie), bierze udział w pracach zarobkowych na rzecz zastępu lub drużyny.
3. Przygotowała posiłek w warunkach polowych.
4. Przeprowadziła zwiad harcerski.
5. Trafi do wskazanych miejsc w swojej miejscowości, potrafi posługiwać się rozkładem jazdy PKP.
6. Samodzielnie skompletuje ekwipunek polowy.

Techniki harcerskie

1. Zna zastosowanie leków znajdujących się w apteczce polowej.
2. Poszerza umiejętności udzielania pierwszej pomocy.
3. Umie posługiwać się busolą.
4. Zbudowała proste urządzenie przydatne na biwaku.
5. Zdobyła co najmniej 3 sprawności **.

Ekologia - człowiek i przyroda

1. Zainteresowała się ochroną przyrody, wie, gdzie znajdują się w Polsce parki narodowe, rozpoznaje rośliny i zwierzęta chronione.

2. Dokarmia zimą zwierzęta.
3. Oszczędnie gospodaruje wodą, dba o jej czystość.

WYWIADOWCA

stopień przeznaczony dla chłopców w wieku 12-16 lat
oznaczenie srebrna lilijka na Krzyżu Harcerskim lub mieszcząca się w obrysie wieńców biała podkładka pod Krzyżem Harcerskim (jednolicie w środowisku)

Praca nad sobą

1. Notuje sytuacje, w których postępuje zgodnie i niezgodnie z Prawem Harcerskim i na ich podstawie dokona wyboru punktu Prawa Harcerskiego, nad którym szczególnie musi popracować.
2. Robi codzienny rachunek sumienia (dobrych i złych uczynków).
3. Przejdzie próbę silnej woli, np. przez tydzień zrezygnuje ze słodyczy, oglądania telewizji, gier komputerowych.

Życie rodzinne

1. Przygotuje uroczysty posiłek dla domowników lub weźmie udział w przygotowaniach świąt rodzinnych.
2. Zna historię swojej rodziny.
3. Rozmawia z rodziną o swoich problemach.

Zaradność życiowa

1. Osiągnie dobre wyniki w grach na spostrzegawczość.
2. Weźmie udział w akcji zarobkowej drużyny.
3. Stara się poznać potrzeby i możliwości swojego organizmu.
4. Zna szkodliwe skutki palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków.
5. Regularnie uprawia wybraną dziedzinę sportu lub aktywności ruchowej. Poprawi swoje osiągnięcia.
6. Systematycznie ćwiczy znajomość języka obcego.
7. Potrafi skorzystać z informacji PKS, PKP, rozkładu jazdy, uzyska potrzebny numer telefoniczny i odnajdzie potrzebną informację w internecie.

Wiedza harcerska

1. Zna najważniejsze wydarzenia z dziejów harcerstwa. Potrafi wskazać kilka postaci zasłużonych dla ruchu harcerskiego.
2. Wie, jak powstała tradycja Dnia Myśli Braterskiej.
3. Rozwinie skrót ZWHP. Zna inne działające w Polsce organizacje harcerskie.
4. Wie czym jest FHZ, zna środowiska tworzące Federację.
5. Zna historię swojej drużyny (szczepu) oraz bohatera drużyny (szczepu).
6. Wie czym było „harcerstwo niepokorne”. Zna historię ZWHP.
7. Zna nazwy stopni harcerskich i instruktorskich oraz sposób ich oznaczania na mundurze.
8. Przeczyta dwie książki o tematyce harcerskiej.

Techniki harcerskie

1. Zna podstawowy skład apteczki i wie, jak stosować znajdujące się w niej środki. Potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku krwotoku, stłuczenia, oparzenia, odmrożenia, skręcenia stawu, złamania kończyny, wystąpienia ciała obcego w oku, omdlenia, udaru słonecznego.

2. Potrafi wyznaczyć azymuty w terenie, wykonać szkic drogi, zaznaczając azymuty, charakterystyczne obiekty i odległości. Posługując się busolą i mapą dotrze do wyznaczonego miejsca. Wyznaczy w nocy kierunek północny. Prawidłowo oceniła „na oko” odległość w terenie, długość przebytej drogi oraz czas marszu. W pomiarach wykorzysta wymiary swojego ciała, np. wzrost, rozpiętość ramion i długość stopy.
3. Zna oznakowanie szlaków turystycznych oraz zasady poruszania się po nich. Przejdzie oznaczonym szlakiem.
4. Weźmie udział w rozstawianiu obozu. Zbuduje proste urządzenie obozowe lub wykona element zdobnictwa obozowego.
5. Zna 10 węzłów i ich zastosowanie.
6. Przygotuje posiłek na kuchni polowej lub kuchence turystycznej.
7. Kompletuje ekwipunek turystyczny odpowiedni na różne pory roku.
8. Potrafi nadać i odebrać wiadomość przekazaną alfabetem Morse’a.
9. Odnajdzie w środowisku naturalnym 5 roślin chronionych.
10. Wykona pożyteczną pracę na rzecz przyrody.
11. W trakcie próby weźmie udział w biwaku lub rajdzie.
12. Zdobędzie 3 sprawności **.

Postawa obywatelska

1. Zna obszar swojej gminy i jej siedzibę. Sprawnie posługuje się planem lub mapą swojej okolicy, na jej podstawie dotrze we wskazane miejsce.
2. Zna daty świąt narodowych, wie, jakie wydarzenia te święta upamięniają. Przygotuje z zastępem zbiórkę z okazji jednego z nich.
3. Potrafi wskazać na mapie krainy geograficzne Polski.

SAMARYTANKA

stopień przeznaczony dla dziewcząt w wieku 14-17 lat

oznaczenie złota lilijka na Krzyżu Harcerskim – bezwzględnie

/do czasu wykonania nabić - mieszcząca się w obrysie wieńców żółta podkładka pod Krzyżem Harcerskim /

Historia, tradycje, symbole, wiedza harcerska i obywatelska

1. Poszerza wiedzę o regionie, w którym żyje, zna jego najważniejsze atuty i problemy.
2. Poznała dzieje harcerstwa, wie jaką rolę odegrały w nim harcerki, wie czym było harcerstwo niepokorne.
3. Wie czym jest FHZ. Wie jakie organizacje wchodzi w skład tej federacji.

Życie rodzinne

1. Dbą o dom rodzinny, wypełnia stałe obowiązki domowe.
2. Obsługuje sprzęt gospodarstwa domowego.

Życie społeczne, kultura

1. Czyta czasopisma i książki z wybranej dziedziny.
2. Bierze udział w życiu kulturalnym społeczności lokalnej.
3. Zorganizowała wyprawę zastępu lub drużyny na imprezę kulturalną.

Praca nad sobą

1. Dbą o swoje zdrowie i sylwetkę, wpisała do swojego rozkładu stałych zajęć czas na uprawianie sportu.
2. Rozumie szkodliwość używek dla zdrowia.

3. Dbą o swój wygląd.
4. Zna swoje słabości i stara się je przezwyciężyć.
5. Rozwija swoje zainteresowania.
6. Potrafi porozumieć się w obcym języku w prostych sytuacjach.
7. Wybrała kierunek dalszej nauki.

Zaradność życiowa

1. Załatwi w urzędzie powierzone sprawy.
2. Przedstawiła projekt imprezy zarobkowej lub stałej pracy wzbogacającej budżet drużyny.
3. Zorganizowała posiłek i nocleg w warunkach polowych.
4. Skompletowała ekwipunek obozowy.

Wyrobienie harcerskie

1. Potrafi udzielić pomocy w nagłych wypadkach, kieruje się podstawową zasadą w medycynie „Przede wszystkim nie szkodzić”.
2. Posługuje się w terenie mapą turystyczną i topograficzną.
3. Zbudowała urządzenie obozowe według własnego projektu.
4. Potrafi zastosować kilka węzłów.
5. Wzięła udział w letnim obozie harcerskim.
6. Podjęła się służby w odpowiedzi na potrzeby swojego środowiska.
7. Zdobyła co najmniej 3 sprawności ***.

Ekologia - człowiek i przyroda

1. Oszczędza energię i surowce, nie marnuje żywności.
2. Wie, które tereny w Polsce są zagrożone ekologicznie.
3. Zna zastosowanie ziół w domowym leczeniu.

ĆWIK

stopień przeznaczony dla chłopców w wieku 14-17 lat
oznaczenie złota lilijka na Krzyżu Harcerskim – bezwzględnie
/do czasu wykonania nabić - mieszcząca się w obrysie wieńców żółta podkładka pod Krzyżem Harcerskim /

Praca nad sobą

1. Określi swoją największą słabość i podejmie próbę wyeliminowania jej.
2. Aktywnie realizuje obowiązki wynikające ze swojej wiary.
3. Wykaże, że potrafi poświęcić własną przyjemność na rzecz obowiązku.
4. Zdobędzie nową umiejętność przydatną w gospodarstwie domowym.
5. Rzetelnie wykonuje swoje obowiązki domowe.
6. Zapisuje ustalone terminy i wyznaczone zadania, jest osobą punktualną i obowiązkową.
7. Weźmie udział w zaplanowaniu i zorganizowaniu akcji zarobkowej dla drużyny.
8. Dbą o sprzęt drużyny. Weźmie udział w jego konserwacji.
9. Dbą o zdrowie i pamięta o aktywnym odpoczynku, odpowiedniej ilości snu, prawidłowym odżywianiu się, umie radzić sobie z problemami okresu dojrzewania.
10. Załatwi powierzoną sprawę w instytucji lub urzędzie.
11. Zorganizuje wyjście zastępu lub drużyny (grupy koleżanek lub kolegów) do kina, teatru, na koncert, do muzeum lub inną imprezę kulturalną.
12. Potrafi w prostych sytuacjach porozumieć się w języku obcym.
13. Umiejętnie korzysta z internetu (wyszukuje potrzebne informacje, posiada adres e-mail).
14. Zna swoje dobre strony. Rozwija je i potrafi je wykorzystać na rzecz innych.
15. Poszukuje autorytetów. Czerpie z nich motywację do pracy nad sobą.
16. Czynn timer uczestniczy w formach rozwoju duchowego.

17. Racjonalnie organizuje własny czas. Planuje przebieg dnia, tygodnia.
18. Zna zasady dobrego wychowania, potrafi ubrać się odpowiednio do sytuacji.
19. Potrafi korzystać z osiągnięć postępu technicznego, przestrzega przy tym zasad kultury (np. zna zasady netykiety, wie jak korzystać z telefonu komórkowego w miejscach publicznych, kontroluje czas spędzany przy komputerze).
20. Potrafi udzielić pierwszej pomocy, w razie potrzeby potrafi zastosować resuscytację.
21. Włączy się do prowadzenia gospodarstwa domowego. W trakcie próby przejmie na siebie dodatkowe obowiązki.
22. Załatwi sprawy organizacyjne biwaku, wycieczki, obozu (np. zakup biletu zbiorowego, ubezpieczenie, przygotowanie wykazu potrzebnego sprzętu, prowadzenie rachunków).

Doskonalenie harcerskie

1. Potrafi wskazać główne etapy w dziejach harcerstwa.
2. Zna adres siedziby ZWHP, wie kto pełni funkcję Naczelnika.
3. Nawiąże kontakt z harcerką lub harcerzem z innej organizacji.
4. Czyta książki o tematyce harcerskiej. Przeczyta przynajmniej jedną książkę, którą pogłębi swoją wiedzę o dziejach ruchu harcerskiego.
5. Orientuje się, jak działa harcerstwo w Polsce i poza granicami Kraju.
6. Potrafi ocenić czynności życiowe (tętno i oddech), zna prawidłowe tętno dzieci i dorosłych. Potrafi postąpić w przypadku utraty przytomności, ułożyć chorego w pozycji bocznej bezpiecznej. Umie zastosować różne sposoby przenoszenia poszkodowanych. Potrafi postępować w przypadku zatrucia pokarmowego.
7. Odnajdzie na mapie miejsce, w którym się znajduje, poprowadzi w czasie gry terenowej lub wycieczki zastęp wg mapy topograficznej. Na podstawie mapy topograficznej określi długość trasy, nachylenie terenu, przybliżony czas marszu, azymut na dany punkt. Zmierzy w terenie odległość i wysokość.
8. Pokieruje budową urządzenia obozowego wg własnego projektu. Umie sprawnie posługiwać się sprzętem pionierskim. Zna co najmniej 15 węzłów i ich zastosowanie.
9. Weźmie udział w organizacji wycieczki zastępu lub drużyny.
10. Wyrobi w sobie pożyteczne nawyki ekologiczne (oszczędza wodę, gasi światło, segreguje odpady).
11. Wie, co to jest park narodowy, park krajobrazowy i rezerwat przyrody. Wymieni kilka polskich parków narodowych oraz wskaże występujące w nich osobliwości przyrodnicze. Odwiedzi jeden z parków narodowych, krajobrazowych lub rezerwatów.
12. Wspecjalizuje się w wybranej dziedzinie harcerskiej (techniki harcerskie lub inna dziedzina pomocna w pracy drużyny)
13. Zorganizuje według własnego pomysłu akcję zarobkową w drużynie lub nawiąże pożyteczne dla drużyny kontakty (z osobą, instytucją).
14. W okresie próby weźmie udział w obozie lub zimowisku harcerskim oraz w co najmniej dwóch biwakach lub rajdach.
15. Zdobędzie co najmniej 3 sprawności ***.

Poszukiwanie pól służby

1. Poznaje historię swojej miejscowości. Wie, co wyróżnia ją spośród innych (np. znane postacie, historyczne wydarzenia, zabytki, sztuka ludowa).
2. Wie, na czym polega demokracja.
3. Świadomie i odpowiedzialnie podejmuje stałą służbę.
4. Orientuje się w bieżących wydarzeniach politycznych, gospodarczych i kulturalnych kraju.
5. Zna najważniejsze prawa i obowiązki obywatelskie.

6. Przeprowadzi zwiad tematyczny (np. poznając przyrodę, kulturę, historię, współczesne życie społeczne i gospodarcze, poznając ciekawe osoby, mało znane miejsca, zapomniane pamiątki historyczne). Sporządzi dokumentację zwiadu (zawierającą np. opisy, wywiady, pamiątki, fotografie, spis lektur na wybrany temat). W interesujący sposób przedstawi ją w drużynie.

WĘDROWNICZKA / HARCERZ ORLI

stopień przeznaczony dla osób w wieku 16 - 21 lat, wkraczających w dorosłe życie
oznaczenie złota lilijka i okrąg na Krzyżu Harcerskim

HARCERKA RZECZYPOSPOLITEJ / HARCERZ RZECZYPOSPOLITEJ

stopień przeznaczony dla osób dorosłych, osiągających stabilizację życiową
oznaczenie złota lilijka, okrąg i wieńce na Krzyżu Harcerskim

Próby na 2 najwyższe stopnie harcerskie ustalane są indywidualnie.
Próba składa się z 6 zadań, które odnoszą się do osobistego rozwoju.

WĘDRÓWKA	SŁUŻBA	PRACA NAD SOBĄ
CIAŁO	UMYSŁ	DUCH

Osoba wstępująca do harcerstwa w wieku 13 lat może rozpocząć od zdobywania II stopnia, a w wieku 16 lat od III stopnia. Próby należy rozszerzyć o wymagania stopni niższych.

Osoba dorosła rozpoczyna od próby dorosłego harcerza, w ramach której musi opanować wiedzę i umiejętności na poziomie III stopnia harcerskiego. Po jej zakończeniu jest dopuszczona do złożenia Przyrzeczenia Harcerskiego i otrzymuje III stopień harcerski. Następnie w zależności od wieku i osobistej sytuacji życiowej może zdobywać IV lub V stopień.

